ONDER-STROOM

Stroomgroep Stop Kernenergie
Nijmegen e.o. tel. 080-225408
giro 3767600 t.n.v.
Penn. Stroomgroep
Vondelstraat 6, Nijmegen

KERSTNUMMER

dec. 1977 NR 7

INHOUD:

Pag. 2 : Redactioneel
Pag. 3 : Almelo en de non-proliferatie
Pag. 6 : Atoomenergie in Nederland
Pag. 9 : Kernenergie en werkgelegenheid
Pag. 12 : Aktiviteiten van de SSK
Pag. 14 : Agenda
Pag. 16 : Gemeensch. Overleg Nijmegen
Pag. 19 : Persverklaring van de G.E.W.
Pag. 20 : Boekbespreking
Pag. 22 : Krantekn[illegible]

redaktioneel

Dit wordt het laatste nummer van 1977. Het is natuurlijk vrij willekeurig om met oudjaar terug te kijken, maar een soort evaluatie is nooit weg.
Het afgelopen jaar is de Stroomgroep van een klein groepje uitgegroeid tot een echte organisatie.
Hoogtepunt van het afgelopen jaar was de Kalkar demonstratie. Hoewel je zou verwachten dat nâ de demonstratie een terugslag zou komen, is dat gelukkig niet gebeurd. In tegendeel: steeds meer mensen worden aktief in de Stroomgr. en aan werk voor hen ontbreekt het ook niet.
De grootte van de huidige Stroomgroep maakt het nogal moeilijk overzicht te houden over het geheel, dit geld i.h.b. voor nieuwe leden.
Misschien dat de interne scholings plannen van de Info-groep daar verandering in gaan brengen.
Het opnemen van SKK-leden in de Stroomgroep nâ de Kalkar demonstratie blijkt goed te funktioneren; er kan dan ook gesteld worden dat de Stroomgroep, misschien niet alleen wat betreft het thema K.E., heeft bijgedragen aan de bundeling van links in Nijmegen.
In het kort willen we hier proberen te achterhalen wat nou de oorzaken ervan zijn dat juist een anti-kernenergie beweging zich zo mag verheugen in een stijgende belangstelling.
De belangrijkste reden daarvoor is het lugubere aspekt van deze energievorm en het militaire gebruik.
Er wordt een beleid gevoerd waarin welzijn en het leefmilieu op de tweede plaats gesteld worden. De mens en zijn milieu vormt een belangrijke beweegreden om in aktie te komen . Bij de akties tegen kernenergie komt dit duidelijk naar voren.
We moeten ons realiseren dat terugkeer naar groormorders tijd niet reeel is: het zich kritiekloos keren tegn alles wat de techniek te bieden heeft biedt geen oplossing. Techniek kan, op de goede manier gebruikt zeker bijdragen tot het welzijn van de mensen.
Het punt is dat de techniek niet ten dienste van de mens gebruikt wordt, maar om winst te maken.
De kernenergie is een van de uitwassen van een maatschappijstructuur, waarin winst centraal staat, niet de mens en zijn milieu. De burger krijgt een uiterst gevaarlijke methode van energieopwekking in zijn maag gesplitst, die koste wat kost met behulp van valse en/of onvolledige informatie verdedigd wordt.
De kernenergiebeweging groeit omdat hoe langer hoe meer mensen verontrust worden over wat er over hun hoofden heen beslist wordt.
Binnen de stroomgroep wordt op dit moment gepraat over de vraag in hoeverre kernenergie samenhangt met een bepaalde soort maatschappijstructuur en in hoeverre vechten tegen kernenergie ook vechten voor een fundamenteel ander soort maatschappij betekent.
Dat de strijd tegen kernenergie duidelijk maakt welke belangen waar liggen is het afgelopen jaar in Malville en Kalkar gebleken.
Rest ons u een radioactiefvrij 1978 te wensen.

U ONDERMIJNT DE VRIJE PERS!

De redaktie.
Groeneweudseweg132
tel. 080-234783.

ALMELO

EN HET

NONPROLIFERATIEVERDRAG

In het algemeen willen we in Onderstroom regelmatig korte achtergrond informatie geven over kernenergie. Meer in het bijzonder willen we iedereen, die naar Almelo gaat in maart: , wat meer informeren over wat daar nu precies gebeurt.
In Onderstroom 6 heeft al een verhaal gestaan over uraniumverrijking. Uraniumerts besttat uit twee soorten uranium splijtbaar en niet splijt baar. Dit erts bevat slechts 0,7% splijtbaar uranium, terwijl dat voor een kerncentrale 3% moet zijn. Daarom moet dit percentage verhoogd worden. Dit noemt men verrijking van uranium.
In Almelo staat zo'n verrijkingsfabriek. Deze fabriek is gebouwd in samenwerking met Engeland en Duitsland. Binnenkort zal de regering een beslissing over de uitbreiding van deze fabriek nemen. Het zal duidelijk zijn dat wij als antikernenergiebeweging tegen deze fabriek (UCN) in Almelo zijn. Als

je tegen kernenergie bent is het net zo belangrijk hiertegen te protesteren als bv. tegen de snelle kweekreaktor te Kalkar. Het een kan niet zonder het ander.
Maar er is meer. Door uraniumverrijking tot 3% maak je het erts geschikt voor gebruik in kerncentrales. Door dit proces echter een aantal keren te herhalen kan men een percentage van 90 á 100 verrijkt uranium krijgen. Uitermate geschikt voor een atoombom. M.a.w. het land dat over een verrijkingsinstallatie beschikt,heeft dus ook de mogelijkheid om een atoombom te maken. Verspreiding van dit onderdeel van de splijtstofcyclus betekent verspreiding van de mogelijkheid om kernwapens te maken (zg. horizontale proliferatie)
Ook de voorstanders van kernenergie zien dit probleem. Er bestaat wel een non proliferatie-verdrag (NPV). Dit verdrag is uitsluitend bedoeld om de verspreiding van kern wapens tegen te gaan, niet de verspreiding ven kerntechnologie.
Een bepaalde paragraaf stelt nadrukkelijk dat landen die kernenergie op vreedzame wijze willen gebruiken alle steun moeten krijgen van landen die wel over kerntechnologie beschikken, mits deze landen zich aan de kontrole van de IAEA (Internationale Atoom Energie Commissie) in Wenen onderwerpen. (De zg. stimuleringsparagraaf)

INHOUD VAN HET N.P.V.

Het NPV kent verplichtingen voor landen met en landen zonder kernwapens. Landen met kernwapens mogen andere landen niet helpen bij de vervaardiging van kernwapens. Bovendien verplichten ze zich tot enige aktiviteit op het gebied van de ontwapening. Landen zonder kernwapens verplichten zich tot het volgende: Ten eerste mogen ze geen kernwapens maken of pogingen daartoe ondernemen, ten tweede moeten ze waarborgen op al hun vreedzame kernenergie aan vaarden via de IAEA. Dit buro moet kontroleren of elk land zich aan de verdragsverplichtingen houdt. Tenslotte mag er alleen nucleair materiaal en uitrusting naar andere landen worden geëxporteerd als deze bereid zijn waarborgen op het geleverde te aanvaarden. Ca. 100 landen hebben het verdrag ondertekend en geratificeerd.

Er zitten een aantal zwakke plekken in het verdrag. Ten eerste hebben de kernmogendheden Frankrijk en China het verdrag niet ondertekend, Ten tweede is het verdrag binnen 3 maanden opzegbaar. Ten derde,en dit is het belangrijkste punt, biedt het kontrolesysteem van het IAEA niet de volledige garantie dat er geen nucleair materiaal verduisterd wordt. Hoeveelheden kleiner dan een half procent van de gebruikte brandstof kunnen niet worden opgespoord. Het tweede gebrek is dat het atoomburo slechts steekproeven kan nemen.

Het kontralesysteem lijdt feitelijk aan dezelfde gespletenheid als het verdrag: De verspreiding van kernwapens willen tegenhouden maar aan de andere kant wel het vreedzame gebruik van kernenergie willen bevorderen, terwijl het voor een heel groot deel dezelfde technologiese aspekten betreft, vooral wat verrijking betreft.
In 1975 heeft een groep van kerntechnologie-exporterende landen het verdrag wat aan gevuld, met een aantal afspraken. Enerzijds om te proberen meer garanties te krijgen om de verspreiding van kernwapens tegen te gaan, maar anderzijds maken deze afspraken het mogelijk om kerntechnologie steeds meer uit te voeren, ook aan landen die het NPV niet hebben ondertekend. De eisen waaraan landen moeten voldoen om kernenergie te krijgen zijn in dit akkoord van Londen in een paar opzichten iets nader omschreven, maar over het algemeen beduidend zwakker dan die waarraan een land in het NPV moet voldoen. Zo wordt niet geeist dat de hele splijtstofcyclus onder kontrole komt , alleen datgeen dat geleverd wordt. Evenmin wordt geeist dat het land geen nucleaire explosieven zal maken. Het verdrag van Londen biedt de mogelijkheid om kerntechnologie te leveren aan die landen die het NPV niet ondertekend hebben. De konklusie van dit alles kan geen andere zijn

non-proliferatie

dan dat de bedoeling van het NPV, het voorkomen van de verspreiding van kernwapens, via een min of meer sluitende kontrole op de hele splijtstofcyclus, niet haalbaar is. Landen die een atoombom willen kunnen die dankzij de verspreiding van kernenergie zonder al te veel moeite zelf fabriceren.(v.b.India) Het is vooral West-Duitsland en in mindere mate Frankrijk dat op dit moment het meest aktief bezig is kerntechnologie te verspreiden.

De meest riskante samenwerkingsrelaties liggen tussen Duitsland en Brazilië en tussen Duitsland en Zuid-Afrika. Brazilië dat uraniumvoorraden heeft krijgt door deze levering prakties de hele splijtstofcyclus in handen en daarmee de mogelijkheid om tot de atoommogend heden te gaan behoren. Brazilië heeft het NPV niet ondertekend. De transaktie is op fel verzet van de Amerikaanse rgering sestuit. Zij (zowel de regering Ford als de regering Carter) is zeer bevreesd voor de verspreiding van kernwapens. De Braziliaanse regering wilde de order aanvankelijk bij de Amerikaanse kernenergie industrie plaatsen. De regering Ford verbood echter de uitvoer van kerntechnologie aan landen die het NPV niet ondertekend hebben. (De angst voor een 2e India).
Als alles gaat zoals Duitsland en Brazilië dat willen, zal Duitsland 8 kerncentrales, een splijtstofstavenfabriek, verrijkt uranium, een verrijkings en een opwerkingsfabriek leveren, grootte van de order 18 miljard Dm. Hier heeft Almelo direkt mee te maken. Een klein gedeelte van het geproduceerde verrijkt uranium gaat naar Brazilië waardoor het alvast aan de slag kan. Brazilië kan dus mede dank zij de uitbreiding van de UCN te Almelo over enige tijd zijn eigen atoombom maken. En wie twijfelt daar nog aan gezien de militaire diktatuur die daar zit.

Meer informatie over de UCN in Almelo en het NPV kun je vinden in het boekje " Ultra-centrifuge " van de Bond van Wetenschappelijke Arbeiders / Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers. De Stroomgroep verkoopt dit boekje en het kost *f* 2.50 .

■

---

symbiose

Vóór de Kalkardemonstratie heeft de omroep SYMBIOSE zendtijd afgestaan aan het LEK. Zij worden nu bedreigd in hun bestaan door een besluit van de minister.
SYMBIOSE is solidair met dié groeperingen, die naar een leefbare en rechtvaardige samenleving streven, groepen die bij andere omroepen weinig kans krijgen hun visie uit te dragen. De groeperingen bepalen zelf de inhoed van het programma.
Om haar aktiviteieten voort te zetten probeert SYMBIOSE aspirant c-omroep te worden.
Als je vindt dat de omroep SYMBIOSE moet blijven, wordt dan 10-guldenkontribuant.
Omroep SYMBIOSE, giro 144144, postbus 410 Utrecht

atoomenergie in Nederland

1. Research in kerenergie.

Ook in Nederland is veel onderzoek gedaan naar eventuele toepassingsmogelijkheden van kernenergie.
In 1955 werd het Reaktorcentrum Nederland (RCN) opgericht. Op kosten van de staat werkten hierin staat industrie en wetenschap samen.
Doel van de RCN was research te verrichten naar mogelijke toepassingen op het gebied van kernenergie. Dit was echter niet het enige researchinstituut. Ook de KEMA deed onderzoek op dit gebied. De KEMA is een onderdeel van de SEP (samenwerkende elektriciteitsbedrijven, bv. PGEM) Verder is er nog het instituut voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO). Evenals de RCN wordt het TNO door de staat gefinancierd nl. door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, i.t.t. de RCN, dat door het Ministerie van Ekonomiese Zaken wordt gesubsidieerd. Men kan zich afvragen of al deze research wel nuttig is geweest
Ter illustratie 3 voorbeelden:

a. De KEMA heeft sinds 1952 meer dan 100 miljoen gulden geïnvesteerd in de bouw van een zg."suspensiereaktor". Waarschijnlijk is het zo dat dit projekt op een volkomen mislukking is uitgelopen.

b. De TH-Eindhoven bouwde samen met Philips de "Athene-reaktor". Deze reaktor werd in 1969 in werking gesteld, maar in 1971 weer stilgelegd.

c. De RCN verknoeide miljoenen bij het ontwikkelen van een scheepsreaktor.

De konklusie kan de lezer zelf wel trekken.....

2. De kerncentrale in Dodewaard.

Deze kerncentrale is gebouwd door de N.V. Neratoom. Neratoom is een konsortium waarin de volgende bedrijven samenwerkten: Philips, Comprimo (een ingenieursburo), Rijn-Schelde Verolme (RSV) en de Verenigde Machine Fabriek Stork-Werkspoor. Dit konsortium werd in 1959 opgericht om te fungeren als aannemer van de bouw van de eerste Nederlandse kerncentrale. Deze centrale werd in 1969 in Dodewaard in bedrijf gesteld. De bouw kon tot stand komen doordat de Nederlandse overheid voor enige tientallen miljoenen de bouwtekeningen kocht van General Electric (een Amerikaanse gigant op het gebied van de bouw van kerncentrales). De kosten beliepen tenslotte meer dan 100 miljoen. Rendabel zal de centrale nooit worden daarvoor heeft hij een te klein vermogen nl. slechts 30 MegaWatt. Waarschijnlijk zal slechts ca. 25% van de bouwkosten terugverdiend worden.
Om de centrale in Dodewaard hebben zich diverse schandaaltjes voor gedaan. Zo werden er haarscheurtjes gevonden in het reaktorvat, waardoor straling vrijkwam. Eind 1975 bleek er radioaktief afval op het terrein van de centrale opgeslagen te zijn, slechts bedekt met een stuk plastic. Dit was uiteraard geheel in strijd met de veiligheidsvoorschriften en men kan alleen hopen dat het geen ernstige gevolgen voor de gezondheid van mensen heeft gehad. In juni 1976 bleek André Schmidt, een fervent kernenergietegenstander, in staat te zijn de centrale binnen te sluipen en pseudo-sabotagedaden te plegen (zoals het leggen van een nep-bom)
Een geruchtmakende VARA-tv-uitzending

atoomenergie (VERVOLG)

werd hieraan gewijd. Gelukkig bleek het te helpen: de nachtbewaking werd zelfs verdubbeld nl. van 1 tot 2 man. Tenslotte was daar nog de liberaal Geertsema, die voor censuur bleek te zijn. Hij leverde felle kritiek op het boekje "Informatie over kernenergie", dat uitgebracht was door de Gemeente Dodewaard. (zie hiervoor Onder-Stroom 1.) De centrale heeft sinds zijn opening al diverse keren stilgelegen (oa. vanwege de al genoemde haarscheurtjes). Dit komt natuurlijk de rentabiliteit ook niet ten goede. De centrale is alleen bedoeld om de Nederlandse industrie in staat te stellen ervaring op te doen met de bouw en de werking van een kerncentrale. De GKN (gemeenschappelijke kerncentrale Nederland) is overigens eigenaar van de centrale, terwijl de GKN zelf weer onderdeel is van de SEP.

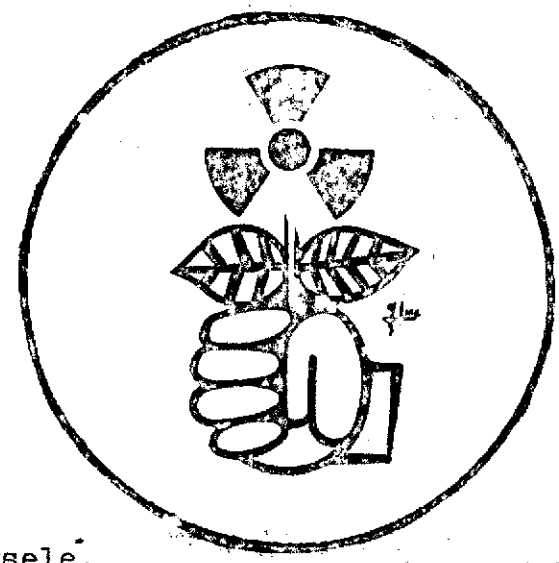

3. De centrale te Borsele.

De verhouding, die toch al niet best was, tussen de verschillende Nederlandse bedrijven en instellingen op het gebied van kernenergie bereikte een dieptepunt toen de PZEM in april 1969 besloot de bouw van een 500 MW kerncentrale te gunnen aan de West-Duitse inschrijver Siemens (in de vorm van de Kraftwerk Union, KWU). Hierbij werd voorbijgegaan aan de gezamnlijke inschrijving van Neratoom en Westinghouse (een Amerikaans bedrijf) De reden hiervoor was de 20% goedkopere inschrijving van Siemens. Hoewel 75% van de opdracht door Nederlandse bedrijven uitgevoerd zou worden waren de ondernemers woedend. Immers zo ging hun een unieke mogelijkheid aan de neus voorbij om ervaring op te doen. Deze kans ging nu naar West-Duitsland.
Het werd duidelijk dat Nederland te klein was voor een zelfstandige kernenergie-industrie. De RSV ging samenwerken met General Electric en de VMF met de KWU. De RSV specialiseerde zich in het bouwen van reaktorvaten. Het samenwerkingsverband met General Electric bestaat niet meer sinds de levering van kerncentrales aan Zuid-Afrika door dit konsortium niet door ging (juni 1976). Deze opdracht ging naar een Frans bedrijf.
Neratoom bestaat als zodanig nog wel en verzorgt het Nederlandse aandeel van 15% in de bouw van de Kalkarcentrale.

4. Nog enige opmerkingen.

In dit beknopte overzicht ontbreekt veel. Zo is er bijvoorbeeld slechts summier aandacht besteed aan de affaire van de levering van de reaktorvaten aan Zuid-Afrika. Ook Kalkar is met een zinnetje afgedaan. (zie hiervoor Onder-Stroom 3, de Kalkarkrant). Dit overzicht was dan ook bedoeld als een soort geheugenopfris-

atoomenergie (VERVOLG)

sertje en niet meer dan dat. Het is hopelijk duidelijk geworden dat ook in Nederland ekonmiese en machtsbelangen prevaleren boven die van de burgerbevolking. Waarom is er zoveel geld versplid aan bv. de suspensiereaktor van de KEMA. Prestige lijkt hier het gezonde verstand verdrongen te hebben. Het is misschien ook duide lijk geworden dat allerlei kapitaalsbelangen elkaar dwarszitten bv. bij de bouw van de Borsele-centrale. Wat is bij dit alles de rol van de overheid? De Nederlandse overheid moest in de eerste plaats de research financieren, waarna de industrie met de resultaten gaat strijken. Denk maar aan de Dodewaardcentrale. Ten tweede moet de overheid mogelijkheden verschaffen aan de industrie om kerncentrales te kunnen bouwen. Een argument, dat hierbij vaak door de bedrijven gebruikt wordt, is dat van de werkgelegenheid. Een botte chantage politiek wordt hierbij niet geschuwd. Om een voorbeeld te geven: toen de levering van reaktorvaten aan Zuid-Afrika niet doorging, dreigde de RSV met sluiting van Rotterdam-Nucleair (een onderdeel van RSV), tenzij de Nederlandse overheid alsnog snel besloot tot de bouw van 3 kerncentrales in Nederland.
En tenslotte moet de overheid zorgen voor andere gunstige kondities, bv. een zo laag mogelijke uitkering aan eventuele slachtoffers bij een ongeluk in een kerncentrale.
Het is hopelijk duidelijk geworden dat de geschiedenis van de kernenergie in Nederland er een is van verspilling, minachting voor de belangen van de burgerbevolking, prestige en elkaar proberen weg te konkurreren. Het is hopelijk ook duidelijk dat het bovengenoemde niet alleen kenmerkend is voor de kernenergie-industrie, maar voor de gehele kapitalistiese samenleving.

■

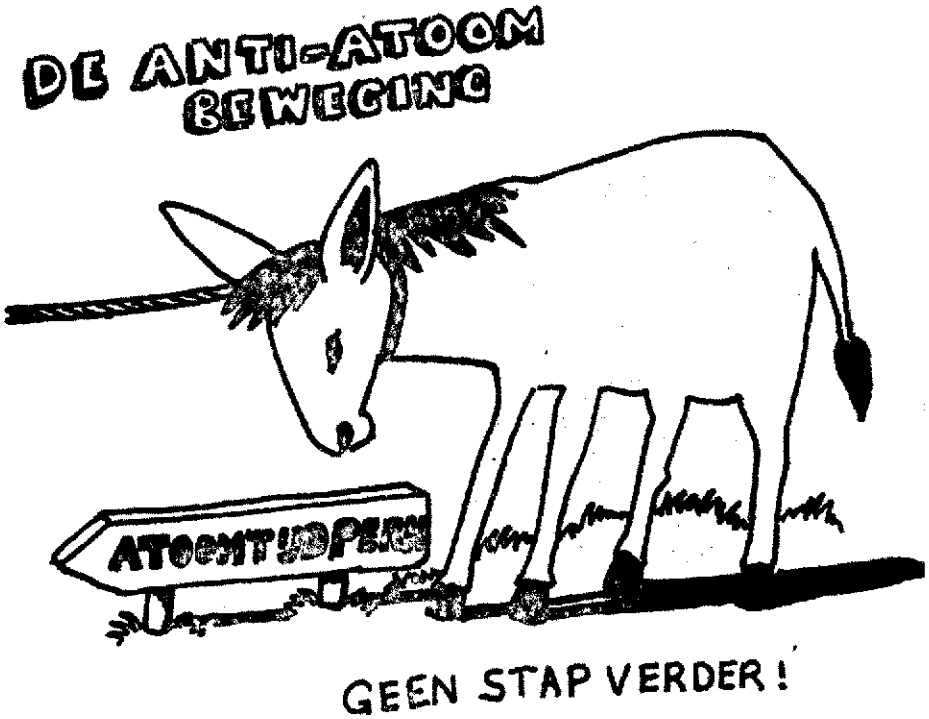

KERNENERGIE EN WERKGELEGENHEID

Een veel gehoord argument voor kernenergie is dat kernenergie werkgelegenheid oplevert. Dat klopt ook; er werken inderdaad mensen in een kerncentrale, opwerkingsfabriek, enz. Maar is dat alles, schept de kerncentrale hier tien arbeidsplaatsen en vernielt zij daar weer honderd plaatsen? En nou iets heel anders, staan onze minstens tweehonderdduizend werklozen wel zo te trappelen om in de kernindustrie te werken? Laten we het probleem eens wat nauwkeuriger te zien.

In ons huidig ekonomies stelsel (De ondernemingsgewijze produktie) bestaat een voortdurende tendens om meer te produceren met minder mensen. De energie van de arbeid(st)er wordt voortdurend vervangen door de energie van een half of helemaal automatiese machine. Dat betekent, als het volume van de produktie gelijk blijft, er steeds meer mensen "overbodig" worden. Dit zien wij als een voortdurend aanwezige strukturele werkloosheid.

De andere kant van de medaille is, dat er per arbeidsplaats steeds meer geld nodig is voor steeds meer en duurdere machines. De kernindustrie is een industrie waar dit proces zeer ver doorgedreven is. Men kent allemaal wel het beeld van enorme schakelpanelen bediend door een of twee mensen, zoals dit in de kernenergie-propaganda-filmpjes wordt vertoond. Dit beeld van zeer "dure" arbeidsplaatsen wordt bevestigd door statistiese gegevens: zie, Jobs and Energy (1977), Er. Grossman and G. Daneker. Eén arbeidsplaats in de kernenergie kost vijfhonderdduizend U.S. dollar, in de petroleumindustrie honderdachtduizend U.S. dollar, in de staalindustrie eenendertigduizend. Het is duidelijk, gezien deze cijfers, dat de kernindustrie de duurste vorm is van het scheppen van werkgelegenheid. Sterker nog, het is weinig "ekonomies" om belastinggeld in een dergelijke industrie te investeren om zo werkgelegenheid te scheppen.

We hebben nu alleen het scheppen van zeer dure arbeidsplaatsen gezien, maar vernietigt de kernindustrie niet ook weer werkgelegenheid? Kernenergie moet op den duur de "konventionele"energie vervangen. Dat betekent dat kerncentrales in de plaats van de kolen, olie en gasgestookte centrales moeten komen. Deze vervanging zal nodig zijn op grond van toekomstige brandstoftekorten en de vervuiling veroorzaakt door de konventionele centrales. Deze argumenten zijn gemakkelijk te weerleggen, maar dat valt buiten het tema van dit stuk. Terug naar de vervanging van konventionele centrales; deze centrales zijn vaak arbeidsintensief, er moet veel getransporteerd worden en ook de besturing is nooit zover geautomatiseerd als in een kerncentrale. Er werken per geproduceerde MegaWatt meer mensen in een konventionele dan in een kerncentrale. Kern-

energie vernietigt dus werkgelegenheid.
Er is nog een derde kant aan de kernenergie-zaak. Wanneer men mensen door machines vervangt, dan is er meer energie nodig voor een gelijkblijvende produktie. De energie die ooit door kerncentrales zal worden geproduceerd dient dan ook voornamelijk voor het doorzetten van de "rationalisatie". Dat betekent, dat kernenergie een verdere automatisering en dus een verder verlies van werkgelegenheid mogelijk maakt. Wij moeten ons niet verzetten tegen verdere mechanisering in de industrie als dit een verlichting van het werk betekent, maar de huidige ontwikkeling in bijna alle industrietakken gaat integendeel naar een steeds verdere verzwaring van het werk. Indirekt helpt kernenergie de ondernemers de werkgelegenheid te verminderen.

Een heel andere vraag is of werken in de kernindustrie wel zo prettig is. In een kerncentrale moet een voortdurende onderdruk en een konstante temperatuur en luchtvochtigheid heersen, ook moet de centrale absoluut stofvrij zijn. Deze omstandigheden verzwakken de natuurlijke afweer van de arbeider en arbeidster in de centrale. Daarbij komt nog de straling en de eventuele vergiftiging.

De effekten van straling zijn, afhankelijk van de hoeveelheid straling waarmee men in kontakt komt hoofdpijn, misselijkheid, braakneigingen en diarree en eventueel grijze staar en volledige blindheid. Op langere termijn komt ook nog tandvleesen interne bloeding, volledig verlies van natuurlijke afweer, leukemie en andere bloedziekten en bij vrouwen borstkanker voor. De ironie wil dat de dosis van straling voor de werknemers in de bedrijven met stralende materialen door de wet op tienmaal de dosis van de gewone mens is gesteld. Of er eigenlijk wel een veilige dosis bestaat wordt op grond van metingen sterk betwijfeld.
De giftigheid van stoffen als uranium, radium, thorium en plutonium in niet radioaktieve vorm is onvergelijkbaar groter dan die van zware giffen als: kwik, parathion en D.D.T. De maximum aanvaardbare dosis voor plutonium is één tien-miljoenste gram per jaar. Boven deze dosis veroorzaakt het al snel kanker. Dit geldt ook voor de andere stoffen gebruikt in de kernindustrie, recent is komen vast te staan dat zij allen zeer sterk kankerverwekkend zijn.
Het omgaan met deze stoffen is zelfs voor goed getrainde mensen erg moeilijk.
Op dergelijk gevaarlijk werk zitten de werklozen in Europa niet te springen.

Stroomgroep Stop Kernenergie
Nijmegen e.o. tel. 080-225408
giro 3767600 t.n.v.
Penn. Stroomgroep
Vendelstraat 6, Nijmegen

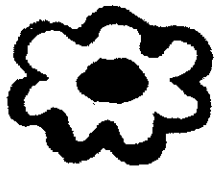

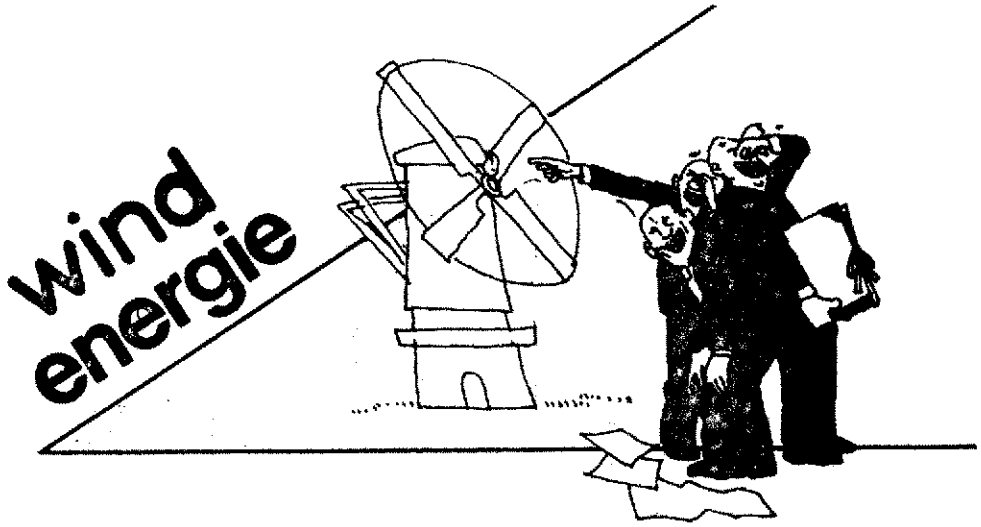

PUBLIKATIES OVER WINDENERGIE.

Windkrachtcentrales op de Noordzee.

Rapport van de Werkgroep Windenergie van de Industriële Raad voor de Oceanologie. (1974)
Sekretariaat:Florapark 11,Haarlem.

Het rapport begint met een overzicht van toepassingen en onderzoek dat in het verleden is gedaan op het gebied van windturbines.
Daarna wordt ingegaan op de mogelijkheden die windenergie voor de toekomst biedt. In het bijzonder schenkt het rapport aandacht aan de Nederlandse situatie, nl. door te bekijken of wind krachtcentrales op de Noordzee mogelijk zijn.
Men komt tot de konklusie dat de perspektieven, ook op korte termijn, zodanig zijn dat een ontwikkeling van deze energiebron op zijn plaats zou zijn. In 1983 zou men dan al een begin hebben kunnen maken met de bouw van de installaties op zee.

In het kader van het hiernaast genoemde rapport is ook het artikel onder de noemer "Exact" in de Volkskrant van 7 dec jl. interessant. De schrijvers, afkomstig van de afdeling anorganiese chemie van de Utrechtse Universiteit konstateren dat minimaal 54% van de voor Nederland benodigde elektriciteit geleverd kan worden door windturbines. Wel zullen konventionele centrales (en dus geen kerncentrales) noodzakelijk blijven om in de rest van de elektriciteit te voorzien in perioden met geen of te weinig wind. Met vergroting van de opslagkapaciteit voor elektriciteit kan het genoemde percentage misschien nog opgevoerd worden.
Dit is in elk geval een optimistieser geluid dan te vernemen is in het in 1976 gepubliceerde boek "Inleiding in de Milieukunde", waar wordt beweerd dat windenergie in slechts 10% van het huidige Nederlandse energieverbruik kan voorzien.
Wel wordt in deze publikatie nog ingegaan op kleinschaliger, decentraal gebruik van windenergie, zij het in een paar opmerkingen. De mogelijkheid wordt vermeld dat een windmolen met wiekdiameter van 50 m. een heel dorp van 1000 inwoners van elektriciteit zou kunnen voorzien.
Dit boek besteedt verder niet zo veel aandacht aan de (kern)energie. Voor wie het toch wil lezen: Inleiding in de Milieukunde; onder redaktie van prof.dr.D.Kuenen c.s. Uitg. Van Gorkum 1976.

AKTIVITEITEN IN DE SSK

kontaktengroep

Regionale vergadering in Gelderland.
Op 25/11 en 12/12 vonden regionale vergaderingen plaats in Arnhem op initiatief van de SSK-Arnhem.
Op de eerste vergadering, waar Ries en Ruud aanwezig waren, werd informatie uitgewisseld over geschiedenis, werkzaamheden en struktuur van de betrokken groepen, (Dodewaard, Doetichem, Elst. Nijmegen en Arnhem). Er werd het voorstel aangenomen om in de verschillende plaatsen een informatieve bijeenkomst te houden om leden te werven voor de verschil lende groepen en om vast voor de Almelo-demonstratie te mobilliseren. Dit punt werd op de vergadering van 12/12 verder uitgewerkt. Aanwezig waren Doetinchem, Arnhem,Elst, Beek en Nimegen (Ries en Gyuszi). Besloten werd om als voorlopige data aan te houden: 19/1 in Arnhem, 24/1 in Doet., 25/1 in Beek, 26/1 in Nijmegen, 27/1 in Elst. Verder werd aan Wageningen en Velp gevraagd of ook daar belangstelling bestaat voor zo'n avond. Op deze avond zal de Wyhl-film(liever aktief dan radio-aktief) vertoond worden. Over de verdere indeling van de avonden is nog niets definitief besloten. Voor de Almelo voorbereidingsvergadering werd Jan Willem Croonen (SSK-Arnhem) aangewezen als vertegenwoordiger van de regio Gelderland.

Landelijke SSK 26/11
Désiree, Ton, Ries, Ruud
In de landelijke verg. werd, op voorstel van SSK-Nijmegen, ondermeer de volgende punten aangenomen, die voorgelegd dienden te worden aan de Almelo werkvergadering:

1. IKB KEN ml en BAZ dienen benaderd te worden met de vraag of zij ook het manifest willen ondertekenen. (deze groepen zijn niet aangeschreven geworden)
2. Groepen in Almelo en omstreken organiseren vóór de Almelo-demonstratie (definitief 4/3 .) een informatieve aktie in Almelo voor de bevolking.
3. SSK-Nijm. schrijft een kon sept oproep voor de demon stratie in Almelo (omdat SSK-Nijm. kritiek had op het manifest, dat niet meer veranderd werd/kon worden, konden we als "kompensatie" de oproep opstellen).

Hannover 2/12
Op uitnodiging van de B.I. van Hannover zijn Ries en Guyszi als afgevaardigden van de Nijmeegse anti-kernenergiebeweging naar de "Kalkar veranstaltung" aldaar geweest. Deze werd gehouden in de bezette pedagogiese hogeschool. Sprekers waren o.a. Frau Degen, Günther Hopfenmüler, iemand namens Joe Leinen en SSK Nijm. Gesproken werd vooral over hoe de strijd een gemeenschappelijke strijd kon worden in al zijn facetten, een terugblik op de Kalkar demonstratie en eventuele toekomstperspektieven Gyuszi onderschreef de internationale solidariteit en strijd baarheid en belichtte het nieuwe toekomst perspektief: U.C. in Nederland.
Een beroep werd gedaan op de B.I.'s in West Duitsland om

mee te mobiliseren. De anti-kernenergiebeweging in West-Duitsland blijkt momenteel wat mat te zijn. Ook blaak Hannover wat te ver weg te zijn om mensen voor een evt. demonstratie in Almelo te bewegen. In de kontaktengreep is n.a.v. deze reis(± 8uur reizen) besloten om zulk soort aktivitei ten niet meer te ondernemen. De aktiradius is vastgesteld op: geheel Nederland, Duitsland± 100 km. met daarbij het hele Ruhrgebied.

14/12 **SKK**-Nijmegen vergadering.

Aanwezig waren: SSK IKB USN SP PSP BAZ ENWB (waarnemer) SGPB KENml. Op deze vergadering werd door Gyuszi een overzicht gege ven van de stand van zaken m.b.t. de voorbereidingen van de Almelo akties. Gyuszi wordt de vertegenwoordiger van de SKK in Almelo voorbereidingsvergade ringen. Ook de Almelo oproep werd besproken, voorstellen tot wijzigingen zijn meegenomen naar de voorbereidingsvergadering van 15/12 te Utrecht.
Voorgesteld zal worden om aan alle groepen die aan de Almelo aktie deelnemen te vragen, wat betreft evt. leuzen en pamflet-tn zich te houden aan opzet en karakter van de Almelo demonstr atie, vastgelegd door het demon stratieleidingplatform.
De naam van het SKK is nu definitief STOP KERNENERGIE KOMMI+ TEE.
Op 23/12 komt het SKK onieuw bijeen.

Dinslaken Duitsland.
Guus is namens de SSK-Nijmegen een praatje gaan houden over de Kalkar demonstratie en de re-pressie in Nederland. Tot zijn (onze) verbazing bleek dat de verwachtte massa niet op kwam dagen en heeft toen toch zijn praatje gehouden voor ± 15 mensen. Na het praatje heeft er nog een vruchtbara diskussie plaatsgevonden.

Toekomstige aktiviteiten van de kontaktengroep:

17/12 landelijk SSK verg.
20/12 SSK-Nijm. plenair
22/12 SSK-Arnhem plenair
23/12 SSK-Nijm. vergadert
23/12 regio Gelderland vergadert in Arnhem.
12/1 G.O. over energie voorziening en miljeu.

Voor verslag info-groep zie pag. 15

AGENDA :

23 dec.: SKK vergadering in het PMV, Guyotstraat 11 in Nijmegen.
23 dec.: regio Gelderland vergadert in Arnhem.
3 jan.: hoogstwaarschijnlijk plenaire vergadering van de SSK-Nijm.
7 jan.: Almelo voorbereidingsverg.
12 jan.: Gemeenschappelijk Overleg over energievoorziening en milieu (Nijmegen)
15 jan.: proces in Hamburg en Hannover tegen anti-kernenergie-tegenstanders. Nav. dit proces waarschijnlijk ook demonstratie in Hamburg.
26 jan.: praatje over A.K. beweging en film over Whyl in het filmhuis 0'42 in Nijmegen
4 mrt.: DEMONSTRATIE IN ALMELO!!!!!

ABONNEERT U !

We krijgen voor ons werk geen subsidie.
Het geld waarover we beschikken is afkomstig van giften van mensen die ons werk steunen.
Om onze aktiviteiten, zoals de komende demonstratie in Almelo en de uitgave van dit blad te kunnen voortzetten, hebben we geld nodig.
Je steunt ons door een abonnement op "Onderstroom te nemen.
Als je ƒ7,50 (en liefst meer) overmaakt gironummer 3767600 t.n.v. penningmeester SSK, Vondelstraat 6 in Nijmegen, dan steun je niet alleen ons werk, maar je krijgt ook een jaar lang informatie (ong. eens per maand) over kernenergie en de strijd daartegen.
Mensen buiten Nijmegen worden verzocht om ƒ15,- over te maken i.v.m. portokosten.

NEEM EEN ABONNEMENT EN WORDT AKTIEF!!!

infogroep

Op dit moment zijn allerlei mensen uit de Info-groep met allerlei soorten aktiviteiten bezig en wel de volgende:

a) Het geven van informatieop scholen. We willen dit iets systematischer opzetten
b) Een diaserie die we willen gaan gebruiken bij voorlichting op scholen. Een 2e diaserie is nodig voor vormingscentra en LTS'en. We hebben nml. het idee, dat hiervoor een ander soort voorlichting nodig is als voor middelbare scholen.
c) Enkele mensen zijn een informatieboekje aan het samenstellen en enkele een Duits boekje aan het vertalen.
d) Er wordt aan een archief gewerkt.

Op de laatste vergadering van de groep bleek, dat iedereen vond, dat er te weinig lijn te bespeuren valt binnen onze aktiviteiten.
Na een discussie over wat nou eigenlijk het doel van een informatiegroep was hebben we vastgesteld dat we ons teveel richten op voorlichting van studenten en scholieren en dat we te weinig bezig zijn met voorlichting aan de Nijmeegse bevolking. Alleen het standje bij Kloosterman op zaterdag is op de Nijmeegse bevolking gericht. We vinden dat we daar iets aan moeten doen en we willen daarvoor een doelbewuste lijn ontwikkelen

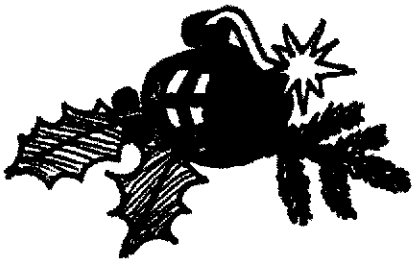

4 MAART:

ALMELO

DEMONSTRATIE

De definitieve datum voor de demonstratie staat nu vast, zodat je die alvast kunt reserveren.
Dus... alle mensen die Kalkar belangrijk vonden, laat nu zien dat Almelo net zo goed iets is wat je afwijst.
In de volgende onderstroom komen we met uitgebreidere berichten daarover terug. Voor die tijd al kun je er over lezen in de Almelo-krant die 23 december verschijnt en o.a. 24 december in onze wekelijkse stand in de stad te koop is.

GEMEENSCHAPPELIJK OVERLEG (G.O.)

In juni heeft de PSP afdeling Nijmegen het initiatief genomen om teproberen linkse politieke partijen, aktiegroepen, buurtgroepen vakbonds en andere belangengroepen te verenigen in een gemeenschappelijk overleg.

In eerste instantie was de bedoeling tweeledig: enerzijds een permanent overlegorgaan, waarin akties zo breed mogelijk doorgesproken konden worden en zoveel mogelijk gemeenschappelijk gevoerd konden worden.
Anderzijds zou het een links blok, links van de PvdA, in de gemeenteraadsverkiezingen moeten zijn, zodat niet alleen politieke partijen , maar ook aktiegroepen etc. in de raad zouden kunnen komen.

Al snel bleek dit een fout plan te zijn. Aktiegroepen waren té gespecialiseerd op deelterreinen mee te praten over een politieke opstelling op een veel breder gebied.
Na 2 vergaderingen in september en oktober kwam er een nieuwe vorm uit. Het gemeenschappelijk overleg blijft een permanent overlegorgaan van alle mogelijke linkse groepen, partijen, aktiegroepen et c. De politieke partijen die meedoen(op dit moment alleen IKB en PSP) zullen hun gemeenteraadsprogramma en het werk in de raad baseren op het G.O., het G.O. zelf staat echter los van de verkiezingen en de gemeenteraad. Wel heeft het G.O. het recht de politieke partijen ter verantwoording te roepen als hun politiek zou afwijken van de in het G.O. gekozen opstelling.

1 december j.l. was de eerste vergadering volgens die nieuwe lijk. Het bleek toen dat wij nu op de goeie weg zijn. Er werd niet meer gesproken over de raadsverkiezingen(dat is een zaak die PSP, IKB en evt. SP en PPR buiten het G.O. onderling uitmaken).

Op die vergadering is een stuk van de bond v. dienstplichtigen (BVD) over repressie:leger en politie besproken. Besloten is om vanuit het G.O. te proberen tot konkrete aktie te komen. In dat verband hebben PSP, IKB, SSK, BVD, Filmhuis (en evt. wetswinkel) besloten gezamelijk een steunkommittee voor het Russell Tribunaal, dat in maart '78 in de BRD gehouden zal worden, op te zetten. Dit kommittee zal informatie verzamelen en verspreiden over de repressie in de BRD en vooral ook proberen dat te verbinden met de eigen ervaringen in Nederland, i.h.b. in Nijmegen.

Tevens is besloten dat het G.O. niet meer willekeurig met alle groepen over alle onderwerpen zal diskussiëren, maar dat per avond één onderwerp gekozen zal worden. Zo word op 12 januari energievoorziening en milieu besproken(met o.a. een stuk van de SSK) en op 26 januari het probleem van huisvesting c.q. kraken. Telkens zal geprobeerd worden op zoeen avod een hoofdstuk van het aktieprogramma van het G.O. vast te stellen en te kijken of onmiddellijke konkrete aktie mogelijk is.

Zo kan het G.O. op 12 jan betrokken worden bij Almelo bv voor zover ze daar nog niet aan meedoen.

Aan het G.O. doen op het ogenblik de volgende groepen mee: bond van dienstplichtigen (BVD), federatie nijmeegse huurdersverenigingen(FNH), SSK, AID, BAZ, vereniging dienstweigeraars(VD), onderwijs projektgroep, blijf van mijn lijf, 5 fem-soc groepen, dolle mina, wij vrouwen eisen, arbeidersenheidIKB en PSP.

Deze groepen zijn allemaal een zeer positief al komen zij niet telkens op vergaderingen. Nog losser maar wel simpatiserend staan: NVV-jc, wetswinkel werkgroep jongerenhuisvesting, leef, woon, werkgroepen,(LWW), benedenstadkommissie, SGPB, Filmhuis.
De SP beraadt zich nog of ze wel of niet meedoen.

Het is te hopen dat nog meer groepen zin hebben om het sektarisme van links te doorbreken, en dwars door alle ideologiese geschillen heen, samen aktie te voeren voor een beter Nijmegen, om van een betere wereld nog maar niet te spreken.

Luuk Witsenhuysen

ALMELO: VOORBEREIDING

Op 15 december heeft de eerste grote voorbereidende vergadering voor de Almelo demonstratie plaatsgevonden.
De meeste groepen die het manifest ondertekend hebben waren aanwezig.
Het volgende werd besloten:

1. alle regionale of landelijke groepen die
   - I het manifest ondertekend hebben
   - II aktief mee willen werken aan de organisatie (dwz oproep verspreiden, krant verkopen, mobiliseren, mankracht leveren voor div. aktiviteiten)
   - III een achterban vertegenwoordigen.
   - IV in een vroeg stadium (vanaf 15/12) betrokken zijn geweest bij de gedachtenvorming over de te volgen strategie en taktiek

   hebben stemrecht, in de voor bereidende vergadering die de hoogste beslissings bevoegdheid heeft.
   De duitsers krijgen stemrecht na de Landeskonferenz van 15/1. Zij krijgen 3 stemmen afkomstig van de BUU, de Landeskonferenz en de onafhankelijke BI's uit West Munster.
2. Nog enkele groepen wordt gevraagd het manifest te ondertekenen, te weten de OVB FHVV(twee onafhankelijke vakbonden) en de BBU(bundeling van duitse miljeugroepen)
   Ten aanzien van het KEN waren bezwaren(o.a. onduidelijk standpunt van het KEN t.a.v. europese atoommacht) echter het principe om elke groep die tegen Almelo is te vragen het manifest te ondertekenen, heeft er toe

geleid dat het KEN gevraagd zal worden haar standpunt schriftelijk toe te lichten vóór de volgende verg. waarna alsnog een beslissing genomen zal worden.

3. De volgende deeltaken werden vastgesteld:
   a. vervoer
   b. juridiese adviezen(positie duitsers)
   c. formaliteiten(vergunningen e.d.)
   d. techniese hulp(EHBO ed.)
   e. financiën
   f. ordedienst
   g. kontakten in Duitsland
   h. propaganda
   i. sprekers
   j. kultuur
   k. pers

   namens de SSK is ingeschreven voor de punten a en g, terwijl evt. hulp geboden is bij sekretariaat (bij VMD. A'dam)
   Uit elke werkgroep moet een koordinator gekozen worden die op elke voorbereidende vergadering aanwezig moet zijn.
4. De plaats van de demonstratie wordt Almelo . Of we van Almelo naar de UCN trekken is nog niet besloten (volgende vergadering)
   De datum is nu definitief 4 maart. De oproep zoals die in konsept ingebracht was door de SSK-Nijmegen en en de Almelo werkvergadering werd (op niet wezenlijke punten) geamendeerd. Er is een redaktie gevormd die de uit eindelijke versie aan de volgende verg. zal voorleggen.
5. Almelo-krant: deze krant komt 23 dec. uit.
6. De volgende vergadering vindt plaats op zaterdag 7 januari om 11 uur in de Kargador in Utrecht.

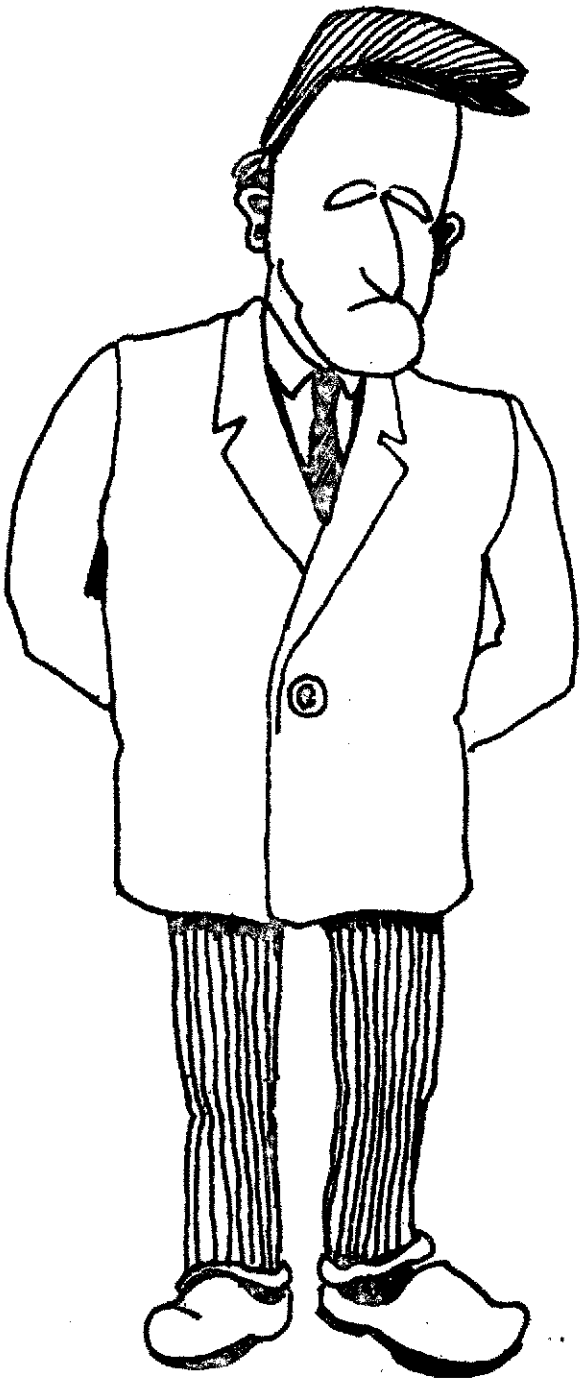

"VERRIEK'N? IK GELEUF NIE DAT WIE D'R VEUL WIEZER VAN WORD'N!"

EEN ANDER GELUID UIT DE DUITSE VAKBEWEGING

Hieronder een verklaring, die uitgegeven is door de G.E.W. (Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft), een vakbondsgroep van leraren en wetenschapsmensen in de BRD:

"De ondertekenaars protesteren tegen de pogingen van de vakbondstop een wig te drijven tussen de kollega's in de bedrijven en de burgerinitiatieven tegen Atoomenergie.
De zorg van de kollega's om hun arbeidsplaatsen wordt misbruikt om ze op te zetten tegen de gerechtvaardigde strijd van de burgerinitiatieven die zich uitspreken tegen het atoomprogramma van de Bondsregering.
De top van de vakbond wil haar kollega's binden aan het tegen hun interesse en gezondheid gerichte atoomprogramma en helpt zo mee de winsten van de energieconcerns veilig te stellen.
Nu wat het argument "behoud van arbeidsplaatsen" betreft:
Door het gebruik van kernenergie worden geen nieuwe arbeidsplaatsen geschapen; arbeidsplaatsen worden vernietigd.
De elektriciteit wordt op de eerste plaats gebruikt voor rationalisering en dat betekent verlies van arbeidsplaatsen.
Ondanks een energieoverschot heeft de BRD ongeveer 1 milj. werkelozen.
Of neem bijv. de USA: 6% van de wereldbevolking met een verbruik van 1/3 van de totale energieopbrengst, en ondanks dat meerdere miljoenen werkelozen.
Als het de mensen die het atoomprogramma uitvoeren en hun medestanders werkelijk om arbeidsplaatsen zou gaan dan zouden er niet reeds een half miljoen kollegaarbeiders ontslagen zijn.
Zeker bestaan er arbeidsplaatsen in de atoomindustrie. Maar wat voor arbeidsplaatsen in de reactoren zijn dat:
Er heerst een contstante onderdruk, het is er vrij van stof en er heerst een gelijkmatige luchtvochtigheid.
Deze arbeidsomstandigheden verzwakken in aanzienlijke mate de afweerreacties in het lichaam. Hierbij komt de stralingsbelasting. Een arbeider in een reactor mag 100 maal meer radioactiviteit opnemen als iemand, die in de direkte omgeving van een atoomreactor leeft.
De gevolgen zijn dan leukemie en andere soorten kanker, verkorting van de levensduur door algemene verzwakking van het lichaam, en afwijkingen in de eerste en tweede generatie.
Zulke levensbedreigende arbeidsplaatsen wijzen wij af.

- Bouwvakkers en mensen die bij de KraftWerkUnion (de firma die de centrales bouwd) werken kunnen ook andere elektriciteitscentrales bouwen, of bestaande milieuvriendelijker maken
- De kollega's in de onderzoekssektor konden werkelijke alternatieven onderzoeken, als de miljarden die in het onderzoek naar kernenergie gestoken zijn, bv. in zonne of geothermisch energieonderzoek geinvesteerd werden.
  Uit de zwaveldioxide afvalgassen van kolencentrales kan met behulp van chemische procedees zwavelzuur gewonnen worden, zoals bv. in de Volksrepubliek China gebeurt

EEN ANDER GELUID

De vakbondstop is echter alleen formeel voor alternatieven. Ze maakt propaganda voor hun energie programma, dat volledig op kernenergie is afgestemd.
Citaat uit de stellingname van de DGB (Deutsche GewerkschaftsBund) met betrekking tot kernenergie en milieubescherming: (April 77) .... ondanks energiebesparing, meer gebruik van steenkool en de ontwikkeling van nieuwe energiebronnen, is een algemeen afzien van kernenergie tegenwoordig niet mogelijk. Ook eisen zoals bv. de DKP stelt: democratische controle van de plenning, bouw en in bedrijf name van kerncentrales door de bevolking en haar organisaties weerspiegelen onze belangen niet. Want over radioactoviteit, straling en afval valt niet democratisch te stemmen. Ze worden ook niet minder gevaarlijk door medezeggenschap....
Tenslotte nogmaals duidelijk:
Ons protest is niet bedoelt tegen de vakbond en ook niet tegen de vakbondscollega's , echter tegen de vakbondstop, omdat wij menen dat hun energiepolitiek niet het belang van de kollega's dient.
Ook protesteren wij tegen de pogingen van de vakbondstop om kernenergietegenstanders uit de vakbomd te sluiten.
Wij ondersteunen de strijd van de Burgerinitiatieven tegen het atoomprogram ma van de Bondsregering, omdat kerncen trales een levensgevaarlijk en milieu vernietigend gevaar zijn."

BOEKEN

Jan van Arkel "Stop Kalkar"

Een uitgave van de ekologiese uitgeverij i.s.m. het Landelijk Energie Kommitee.

Het boek is een verslag van de de gebeurtenissen vóór en tijdens de Kalkar demonstratie op 24 september.
Daarnaast kan het gezien worden als de tweede geheel herziene versie van de Kalkarprocesmap. Vandaar dat ook onderwerpen als de werking en de ge varen van kernreaktoren, kweek reaktoren en opwerkingsfabrieken behandeld worden, en daarnaast een overzicht gegeven wordt mbt de stand van zaken in het Kalkarproces.
In deel 1 (oefeningen van de politiestaat) wordt beschreven hoe overheid, gerechtelijke macht en pers zonder sukses samengespannen hebben om de Kalkardemonstratie te doen mislukken door: "... de antikernenergiebeweging te kriminaliseren dmv. leugens en onrechtmatige middelen... ".
Soms werd een wat al te fraai beeld gegeven van de eenheid die ondanks die aanvallen bleef bestaan(".. de eenheid vertoonde zelfs geen haarscheurtjes... ")

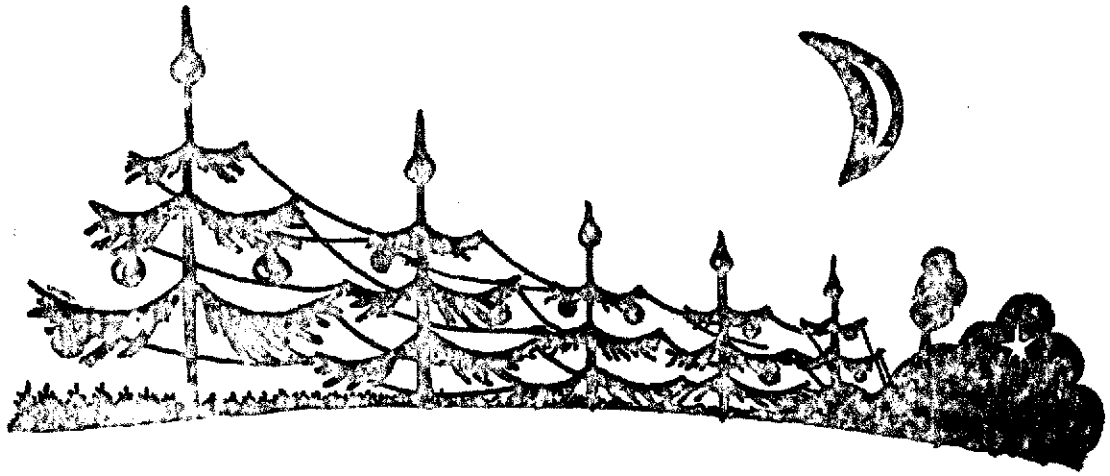

In deel 2 ("de moordmachine") wordt de kernreaktor behandeld alsmede de kweekreaktor en de opwerkingsfabriek.
Van de behandeling van de kweek reaktor (een bijdrage van Jan v d. Sluis, LEK-koördinator voor de wetenschappelijke kant van het Kalkarproces) moet opgemerkt worden dat het voor een leek moeilijk leesbaar is.
Deel 3, "de atoomlobby", behandeltde geschiedenis van de Duitse atoomstaat en de belangrijke rol die Siemens en de AEG daarin hebben. Dit deel is een vertaling van hoofdstuk 7 van het boek " Wir spielen nicht mit im atomverein" van Till Geist en Winfried Wolf (zie elders in deze rubriek)
Deel 4("het verweer") geeft een overzicht van het verzet tegen de Kalkarcentrale tot nu toe, de organisatie daarvan in Nederland.
Eveneens wordt aandacht besteed aan het Kalkarproces (gironr. 77992 tnv penn. Kalkarproces Amsterdam).
Het boek met z'n 50 pagina's foto's van o.a. Kalkar, maar ook Brokdorf, Grohnde en Malville, en 100 pagina's tekst is de prijs (f.11,90) zeker waard. Verkrijgbaar op het sekretariaat.

Till Geist en Winfried Wolf: " Wir spielen nicht mit im atomverein", uitgegeven bij ISP-Verlag.

We laten hier een gedeelte uit het voorwoord volgen:" Het boek wil een leemte vullen.... De positie van de schrijvers is als volgt.... De met de milieu vervuiling en de roofbouw in het algemeen en met de atoomenergiein het biezonder verbon den vernietiging van de levensbasis van de mensen is het gevolg van de maatschappelijke produktieverhoudingen.....en is niet het noodzakelijk gevolg van de geïndustrialiseerde mij. ...Een antwoord op die maatschappelijk bepaalde verwoesting van de levensbasis kan dan ook niet zijn het afzien van welstand, ekonomiese groei en komfort zondef meer...onze strijd richt zich in eerste instantie tegen de maatschappelijke voorwaarden die de oorzaak zijn van dze waanzinnige ontwik kelingen..."
De auteurs zien juist in de huidige ontwikkeling van miljeu verwoesting en van vernietiging van de levensbasis van de mens heid door de atoomenergie een bewijs voor de oude leuze:"socialisme of barbarendom" .
Deze leuze geldt voor het Westen waar het kapitalistiese winstprincipe de industriële en militaire toepassing van atoom energie draagt, maar ook voor de burokraties bestuurde oostblok landen. waar de heersende burokratie probeert bij te blijven in de wetloop van de industriele toepassingen en haar informatiemonopolie volop inzet om voor de bevolking de dodelijke gevolgen van deze energie te verzwijgen.
De strijd moet volgens hen een bestanddeel zijn van de proletariese klassestrijd en moet deel worden van een door de vakbeweging gedragen aktieprogramma tegen krisis, werkeloos heid en miljeuvervuiling. De antikernenergiebeweging moet zich vooral op de vakbond richten omdat "de grootste splijtzwam op de mesthoop van de ideologie van de vaksburokraten groeit: zonder atoomstroom geen energie....zonder energie groeiende werkeloosheid".
Op bovengenoemde punten wordt uitgebreid ingegaan en daarnaast wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de atoomindustrie in de BRD.
Ook "de grote leugens van de atoommaffia" komen aan de orde
In het tweede deel van het boek wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de antikernenergie beweging, waarbij ook de fouten, die volgens de schrijvers door de DKP en partijen links daarvan gemaakt zijn besproken worden.
Eveneens wordt aandacht besteed aande rol die aktiegroepen spelen in de burgelijke staat, en de manier waarop die staat het verzet gekanaliseerd kan worden.
Het boekje kostf 7,50 en is voorlopig alleen nog in het Duits verkrijgbaar bij de IKB.

RECHTER VEEGT VERONTRUSTING OVER PROEFBORINGEN VAN TAFEL

In Warfum (Gron.) werd op 25 Jan. een boortoren bezet door vijf mensen die dit 10 uur ruim 30 meter boven de grond volhielden.
Doel van de aktie was het afdwingen van informatie van de overheid over de stand van zaken met de proefboringen voor de opslag van atoomafval en op deze manier uiting te geven aan de massale verontrusting onder de Groningse bevolking.
Omstreeks Juni 76 verschenen de eerste berichten over een mogelijke opslag van atoomafval in de zoutkoepels in de noordelijke pers.
Verder bleven alle beslissingen rond de opslag in een waas van geheimzinnigheid gehuld.
De 17 Nov. kwam het proces tegen de bezetters voor het Groningse kantongerecht. De verdediger van de bezetters legde de nadruk op het feit dat de overheid zelf debet is aan de door de bezetters gepleegde overtredingen
Hij ging met name in op de politieke aspekten van de zaak ; het gaat om het recht op bescherming van je eigen gezondheid en die van je medemensen.
De officier van justitie (de aanklager) benaderde de zaak van de zuiver juridische kant. Ook in het schriftelijk vonnis van de kantonrechter werd niet ingegaan op de veelheid van argumenten die door de bezetters tijdens de rechtzaak naar voren werden gebracht.
De bezetters werden veroordeelt tot negen dagen hechtenis of fl 225 boete.
(Nieuwe Linie)
(SSK-Nijmegen verklaart zich solidair met bezetters en heeft dit d.m.v. telegram laten weten. Red.)

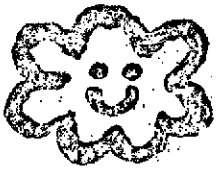

OOSTENRIJK

Ongeveer 6000 mensen hebben op 26 Oktober gedemonstreerd tegen het Oosterrijkse energieprogramma. De demonstratie was speciaal gericht tegen de kerncentrale in Zwentendorf in de buurt van Wenen, die als eerste van de vier voor 1985 geplende centrales in bedrijf genomen zal worden. Ook in Oostenrijk werd geprobeert een splitsing teweeg te brengen in kernenergietegenstanders, door een gedeelte van hen te betitelen als Baader-Meinhoff sympatisanten.
(Kommunistische Volkszeitung 31-10-77)

WEST-DUITSLAND

De pro-kernenergiedemonstratie in Dortmund (40 à 50 duizend arbeiders die van hun baas het loon doorbetaald kregen plus een toeslag van Dm 20 en vrij reizen) heeft vergaande gevolgen gehad. Het onlangs gehouden SPD-congres heeft zich uitgesproken tegen een moratorium* op de bouw van kerncentrales wat er prktisch op neer komt dat de huidige centrales afgebouwd worden en dat met de bouw van 15 nieuwe centrales begonnen kan worden. Ook de liberale FDP, de koalitiepartner van de SPD had zich al eerder deze maand tegen een moratorium uitgesproken.
Op juridisch vlak wordt verder geprobeert de anti-kernenergiebeweging klem te zetten: Minister Maihofer werkt aan een wijziging van de kernenergiewet, die het mogelijk moet maken allerlei soorten kerncentrales te bouwen, mits ze niet meer vermogen leveren dan 300 Megawatt. Dit zou met name voor boer Maas betekenen dat hij geen been meer heeft om op te staan in het proces dat hij voert voor een bouwstop op de snelle kweekreactor in Kalkar.
Tekenend voor het klimaat in de BRD is de reactie van de Bild-Zeitung op de zelfverbranding van een 57-jarige leraar uit protest tegen de op het SPD-congres genomen beslissingen. Deze zelfverbranding wordt afgedaan als de daad van een idioot.
*moratorium: uitstelperiode waarin gediscussieerd kan worden over doel en opzet.
(Uit De Groene)

KERNENERGIE: GEVAAR VOOR DEMOCRATIE

De West-duitse combinatie OTRAG heeft in Zaïre (ex Belgisch Kongo) een gebied gepacht, zo groot als de helft van Frankrijk, om er kernraketten te maken en te beproeven. President-direkteur van de OTRAG is Kurt Debus, die met Wernher von Braun voor Hitler de V-2 raketten hielp maken.
Op pijnlijke wijze wordt aldus gedemonstreerd dat de nucleaire wetenschap geen verantwoordelijkheid en geen beginselen heeft en een gewetenloos bedrijf is, maar wel geheimen heeft, die voor het volk verborgen moeten blijven.
Deze "elite" is in elke staat een gevaar voor de zeggenschap en de democratie.
In wezen nu is elke produktie van kernenergie (ook voor elektriciteit) een militaire aangelegenheid en wel om twee redenen: het vrijkomende plutonium en afvalstoffen zijn uitermate giftig en kunnen in de chemische oorlogsvoering een grote rol spelen en plutonium is een grondstof voor atoombommen
(Anton Contstandse in de Nieuwe Linie)

GEEN URANIUM UIT ZUIDAFRIKA

Nederland gebruikt geen uranium uit Zuid-Afrika of Namibie, zoheeft minister Lubbers van economische zaken de tweede kamer meegedeeld. Waar de uranium die de samenwerkende elektriciteits producenten gebruiken dan wél vandaan komt, heeft de minister uit "bedrijfseconomische overwegingen" niet meegedeeld ??????????????
(De Gelderlander)